DRŽAVNO KNJIŽNICA V LJUBLJANI
DOŠLO
26. I. 1929

Poštnina plačana gotovini

Leto X, št. 23 a

Ljubljana, sobota 26. januarja 1929

Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef. št. 440. Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492. Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 455. Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190. Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 25. januarja.

Morda ne bi zavladalo po vsem svetu tolikšno zanimanje za bližnja posvetovanja prvih strokovnjakov o reparacijskem vprašanju, če se jih ne bi udeležil sam največji bankir sveta. Pierpont Morgan pride osebno v Pariz in bo skupaj z guvernerji nemške in francoske državne banke ter z angleškimi, laškimi in ostalimi bivšimi zavezniškimi finančnimi izvedenci določeval plačilno zmožnost Nemčije. Če se Morgan kam potrudi, gre ponavadi za milijarde. Tudi tu gre za milijarde in še za več: za končno likvidacijo vojne iz let 1914.—1918. in za njeno definitivno bilanco.

Najsi se vladi dveh glavnih prizadetih sil uradno še tako upirata priznati intimno zvezo in odvisnost med reparacijskim vprašanjem in vprašanjem medzavezniških dolgov, se vendar ta medsebojna odvisnost ne da tajiti. Oba problema imata isti vzrok: svetovno vojno; z ureditvijo obeh se stremi k istemu cilju: likvidaciji vojne. Reparacijski strokovnjaki se tem dejstvom ne bodo ognili.

Tisto, kar danes Nemčija plačuje zaveznikom, ni vojna odškodnina, marveč reparacije. Vsi vojni stroški zaveznikov so znašali po približni cenitvi 167 milijard dolarjev. Vse predvojno premoženje Nemčije, Avstro-Ogrske, Bolgarije in Turčije pa se je cenilo le na 120 milijard. Zato so zahtevali zavezniki od osrednjih sil samo poravnavo vojne škode (reparacij) v znesku 53 milijard dolarjev ali 225 milijard zlatih mark. Reparacijska komisija je 3. maja 1921. znižala to vsoto na 132 milijard, ki naj bi jo Nemčija plačala z 5-odstotnimi obrestmi. Turčiji se je plačevanje reparacij izpregledalo, ostale premagane sile pa so dosegle daljše ali krajše moratorije. Skoro vse breme se je naložilo Nemčiji. Še-le po Dawesovem načrtu se je določilo, koliko ima Nemčija plačevati letno: prva tri leta manj, 4 leto, ki se je začelo lani s 1. septembrom, pa celoten obrok v znesku 2 in pol milijarde zlatih mark. Na konferenci v Spaa se je l. 1920. določil ključ, po katerem se reparacije razdele med zaveznike. Januarja 1925. pa se je na zahtevo Amerike ta ključ popravil v prilog Zedinjenih držav.

Od nemških reparacij dobiva zdaj Francija 52 %, Britski imperij 22 %, Italija 10 %, Belgija 8 %, SHS 5 %, ostalo pa Zedinjene države, Rumunija, Portugalska in Japonska.

Na drugi strani stoje medzavezniški dolgovi. Glavni upnik so Zedinjene države, ki so l. 1917. prevzele financiranje vojne. Ko je l. 1923. začela washingtonska vlada zahtevati od svojih bivših zaveznikov plačevanje medvojnega dolga, je sicer znatno znižala dolžne vsote, vendar še vse skupaj znaša okroglih 22 milijard dolarjev, ki se imajo poravnati v 62 letih. Večina držav je že sklenila tozadevne pogodbe z Washingtonom.

Druga dva upnika sta Anglija in Francija, ki sta financirala vojno l. 1914. 1915. in 1916. Seveda prednjači Anglija, ki zahteva od svojih dolžnikov okoli 1200 milijonov funtov šterlingov. Največ dolgujeta Londonu Pariz in Rim po 600, odnosno 500 milijonov funtov. Toda Anglija in Francija imata mnogo manj terjati od svojih dolžnikov, nego sta sami dolžni Ameriki. Tako izkaže končni račun, da **ostane po vojni le še en sam velik upnik: Zedinjene države ameriške!**

V splošnem se da reči, da plačujejo doslej zavezniki vojne dolgove z nemškimi reparacijami. Ostane pa jim še nekaj prebitka, posebno Franciji in Belgiji. Na ta način gre sedaj denar iz nemškega žepa v ameriški.

Toda Dawesov načrt ne določa, koliko let bo plačevala Nemčija reparacije. O 62 letih ne mara Berlin ničesar slišati. Zavezniki pa bodo morali voziti celih 62 let denar čez veliko lužo! Vsaj tako zahteva Amerika. Ko se bo Nemčija znebila dolga, bodo evropski zmagovalci v svetovni vojni še vedno plačevali vojni davek stricu Samu.

Na to perspektivo seveda ne bo pristala niti Anglija, niti Francija niti druge manjše bivše zaveznice. Zato je docela jasno, da se bo pri bližnjih reparacijskih pogajanjih moral — hočeš nočeš — najti junktim med nemškimi reparacijami in medzavezniškimi dolgovi. Vojna se bo finančno likvidirala v glavnem tako, da ostane **Nemčija glavni dolžnik, Zedinjene države glavni upnik!** Od Washingtona je odvisno, ali se naj konča drugače. Ta druga solucija pa more biti le: reparacijske dajatve osrednjih sil naj se znižajo za toliko, za kolikor je Amerika pripravljena črtati iz svojih računskih knjig medvojnih dolgov svojim zaveznikom, ki so največ krvi prelili in so danes v denarnem oziru vazali Amerike.

Kandidata za mirovno Noblovo nagrado

Kodanj, 25. januarja g. Danska interparlamentarna komisija je za l. 1929 predlagala Macdonalda in Herriota kot kandidata za mirovno Noblovo nagrado.

Trgovinski minister odpotoval v Pariz

Službena obvestila o potovanju – V London minister ne gre – Pogajanja za veliko investicijsko posojilo še niso aktualna

Beograd, 25. januarja p. Nocoj je minister trgovine dr. Mažuranić odpotoval v Zagreb, od koder bo jutri nadaljeval svojo pot v Pariz, da v imenu naše države podpiše trgovinsko pogodbo s Francijo. Pred svojim odhodom iz Beograda je sprejel novinarje ter jim podal sledečo izjavo:

»Potujem v Pariz, da podpišem trgovinsko pogodbo s Francijo. Srečen sem, da me je doletela čast, da v imenu naše države s pooblastilom Nj. Vel. kralja stavim svoj podpis na ta nov dokaz prijateljstva med francosko republiko in našo državo. Seveda bom izkoristil to priliko, da se porazgovorim tudi o drugih vprašanjih, ki se tičejo mojega resora. **Časopisne vesti o mojem posetu v Londonu niso resnične.** Sploh nisem imel namena tokrat potovati v London.«

Povodom odhoda trgovinskega ministra v Pariz je bilo obenem izdano tudi še sledeče uradno obvestilo: »Glede na glasove o svrhi potovanja ministra trgovine dr. Mažuranića v Pariz, je izdal finančni minister dr. Švrljuga sledeče pojasnilo: Glasovi v našem in inozemskem tisku, da je potovanje g. ministra dr. Mažuranića v zvezi s pogajanji za novo državno posojilo, niso točni. **Minister dr. Mažuranić potuje samo v Pariz in to edino v svrho, da podpiše trgovinsko pogodbo s Francijo. Pogajanja o posojilu za sedaj niso aktualna. Dodati moram, da ta čas niti niso potrebna, ker so za naše redne potrebe osigurani potrebni krediti. Preddela, ki so potrebna za pogajanja za posojilo, pa so v polnem teku in je možno, da bodo čimprej končana, da se bo moglo v danem trenotku takoj pričeti z oficijelnimi pogajanji.«**

Pred svojim odhodom je minister trgovine dr. Mažuranić posetil zastopnika zunanjega ministra dr. Kumanudija ter imel z njim dolgotrajno konferenco. Nato se je sestal še s francoskim poslanikom g. Dardom.

Namen in uspeh škofovskih intervencij

V zvezi z novim položajem v državi so škofje intervenirali v vseh aktualnih zadevah, tičočih se katoliške cerkve

Zagreb, 25 januarja r. Današnja »Narodna Politika« objavlja razgovor svojega dopisnika z nekim članom ožjega odbora katoliškega episkopata, ki se mudi v Beogradu. Kakor poroča »Narodna Politika«, je ta član ožjega odbora v razgovoru pojasnil dopisniku bivanja škofov v Beogradu, kakor tudi dosežene uspehe. Izjavil je, da je prihod katoliških škofov v Beograd v zvezi z odločitvijo Nj. Vel. kralja od 6. jan. in z novim položajem v naši državi«. Kakor znano, so na vrsti zelo važna vprašanja cerkvenih zakonov, proračuna in konkordata in ker je katoliški episkopat na teh vprašanjih zaiteresiran, je hotel, da bi pristojni činitelji slišali mnenje zastopnikov cerkve. Škofje so zlasti skušali dokazati pristojnim činiteljem, da so se doslej potrebe katoliške cerkve zanemarjale v vseh proračunih. Obljubljeno jim je bilo, da se bo njihovim zahtevam zadovoljilo, kolikor je to v mejah možnosti.

Z ministrom ver so se po poročilu »Narodne Politike«, škofje razgovarjali tudi o konkordatu, pri čemer so se vsa vprašanja pojasnila, tako da sedaj ni nobene zapreke za čimprejšo rešitev tega vprašanja, ki bo koristila tako državi kakor katoliški cerkvi. Z ministrom ver dr. Alaupovićem so se razgovarjali tudi o redukciji uradništva pri osrednjih cerkvenih ustanovah ter so našli način, da se reši to vprašanje v obojestransko zadovoljstvo. Razgovarjali so se tudi z ministrom agrarne reforme, ki pripravlja novi zakon o ureditvi agrarnih odnošajev, in prav tako z ministrom pravde, ki pripravlja novi kazenski zakon.

Omenjeni član ožjega odbora jugoslovenskega katoliškega episkopata izjavlja, da je škofe zlasti lepo sprejel ministrski predsednik, ki je sam globoko prepričan o veliki misiji cerkve v teh dneh, ko je treba napeti vse sile za moralno obnovo našega naroda in ne samo za formalne reforme. Tudi Nj. Vel. kralj je v polurni avdijenci škofe sprejel izredno prisrčno ter je po zaslišanju njihovih želj obljubil svojo največo podporo za misijo cerkve.

Intervencija Orlovske zveze v Beogradu

Orlovski delegati sprejeti v avdijenci — »Hrvatski Sokol« pozdravlja kraljev manifest

Beograd, 25. januarja p. Z ozirom na vesti, da se nameravajo razpustiti nekatere plemenske nepolitične organizacije, predvsem »Hrvatski Sokol« in slovenska »Orlovska zveza«, so prispeli iz Ljubljane predstavniki Orlovske zveze gg. Basaj Žitek in Kržan, da intervenirajo proti razpustu. V notranjem ministrstvu so delegati obrazložili, da »Orel« ni nikaka plemensko-politična organizacija, temveč da v polnem obsegu priznava načela narodnega edinstva. Delegati so zaprosili tudi za avdijenco, da se poklonijo Nj. Vel. kralju ter so bili sprejeti. Pri tej priliki so izrazili vladarju vdanost »Orlovske zveze« ter sporočili, da se bo slovensko Orlovstvo z vso vnemo posvečalo delu za jugoslovensko narodno in državno edinstvo. Tudi »Hrvatski Sokol« je podvzel posebno akcijo proti grozečemu razpustu. Sklical je v Zagrebu zbor delegatov, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki izreka vdanost in ljubezen kralju ter pozdavlja njegov manifest.

Likvidacija strankarskih organizacij

Po vseh večjih mestih je bila včeraj izvršena likvidacija organizacij vseh političnih strank

Ljubljana, 25. januarja. Kakor se zatrjuje, bo policijska direkcija v Ljubljani tekom jutrišnjega dneva izvršila formalnosti zvezane z razpustom strank.

Maribor, 25 januarja a. Danes ob 18. so prišli v prostore oblastnih tajništev SDS v Cankarjevi ulici št. 1 in SLS v Zadružni banki, SSJ v Delavskem domu in radikalske stranke v Frančiškanski ulici odposlanci policijskega komisarijata ter tajništvom javili razpust strankarskih organizacij. Pri SDS je sprejel odposlanca policije oblastni tajnik g. Vekoslav Spindler, ki je pojasnil, da je oblastno tajništvo SDS v Mariboru že pred dnevi likvidiralo. Policijski uradniki so napravili inventuro v prostorih nahajajočih se predmetov, jih spravili v zaboje in nato tajniške prostore zapečatili.

Zagreb, 25 januarja n. Danes popoldne ob 4. je zagrebška policija zapečatila odnosno popisala ves inventar onih strankarskih organizacij v Zagrebu, ki so bile razpuščene z včerajšnjim odlokom notranjega ministrstva. Tako je prišel ob omenjeni uri policijski uradnik dr. Rajaković v Gundulićevo ulico 24., kjer ima svoje prostore klub Davidovićeve demokratske stranke. Policijska komisija je popisala inventar, toda prostorov ni zapečatila, ker je istotam tudi redakcija »Tribune«. Vladni svetnik Vasiljević je zapečatil prostore radikalskega kluba v Ilici 3, dr. Bogdanović pa prostore samostojne demokratske stranke v Draškovićevi ulici. Policijski uradnik dr. Kušan je zapečatil in popisal inventar kluba socijalno-demokratske stranke v Ilici 55. Vse te procedure so bile opravljene brez slehernega incidenta.

Split, 25. januarja n. Danes med 12. in 13. uro so bili razpuščeni odbori radikalske, samostojno demokratske, Davidovićeve demokratske in zemljoradniške stranke v splitski oblasti. Prostori so bili zapečateni, imovina in arhiv pa prenešeni na veliko županstvo. V splitskem predmestju je bila razpuščena cerkvena meščanska ustanova, to je bratovščina sv. Križa in bratovščina sv. Petra Apostola. Razpuščeni sta bili z motivacijo, da sta prekoračili delokrog svojega dela in da nista delovala po statutu odobrenem od oblastev, ker je mestna organizacija HSS imela svoje sestanke v dvorani bratovščine sv. Petra. Ta bratovščina je obstojala že 200 let.

Senta, 25. januarja n. Veliki župan je danes izvršil naredbo o razpustu Hrvatske seljačke, madžarske, delavske in zionistične, radikalske ter demokratske stranke. Policija je zapečatila prostore teh strank.

Beograd, 25. januarja, p. Danes so policijski organi v Beogradu obvestili predstavnike posamezni strank odnosno njihovih mestnih in krajevnih odborov, naj likvidirajo vse svoje podorganizacije po državi. Veliki župani so dobili od notranjega ministrstva navodila, naj v svojem področju razpuste vse strankarsko - politične organizacije.

Statistika invalidov v naši državi

Beograd, 25. januarja. Po statistiki ministrstva notranje politike je v naši državi skupaj 89.340 invalidov. Od teh je slepih 12.245, gluhonemih 16.554, telesno pohabljenih 38.000, slaboumnih 22.541. V vsej državi obstoja 10 zavodov za invalide, med temi 3 za slepe (eden v Kočevju) in 4 za gluhoneme (1 v Ljubljani).

V nedeljo poteče prijateljski pakt z Italijo

»Temps« naglaša, da si je Jugoslavija vedno prizadevala doseči prijateljske odnošaje z Italijo — Ako se pakt ne ponovi, ne bo prišlo do napetosti med Jugoslavijo in Italijo

Pariz, 25 januarja č. »Temps« se bavi v uvodnem članku z italijansko-jugoslovenskimi odnošaji z ozirom na dejstvo, da poteče to nedeljo veljavnost prijateljskega pakta, sklenjenega 27. januarja 1924. Pri tem omenja, da bo nastopila v smislu pogodbe same v roku treh dni njegova popolna neveljavnost, ako se do 27. t. m. ta pakt ne obnovi ali podaljša. Baveč se obširno z zunanjo politiko Italije in Jugoslavije, priznava »Temps« jugoslovenski vladi, da je vedno nudila dokaze svojih dobrih namenov ter bila pripravljena urediti vsa nerešena vprašanja z Italijo. Vsa ta prizadevanja jugoslovenske vlade pa niso imela pozitivnega uspeha in jasno se vidi, da njeni napori niso našli razumevanja na italijanski strani. »Temps« dvomi nad možnostjo obnove prijateljskega pakta, mnenja pa je, da ne bo izzvalo nove napetosti v odnošajih med Rimom in Beogradom. Treba je obžalovati pravi »Temps«, da se sporazum v tem oziru ni pravočasno dosegel in da ni še doslej izvršeno, kar je bilo v načelu pred petimi leti s tem paktom urejeno. To pa seveda ne pomeni, da bosta ti dve državi odklonili medsebojno sodelovanje, ki se mora postaviti na solidno podlago medsebojnega zaupanja in iskrenega sodelovanja. Ako bo zaključen tak sporazum, bo dana stvarna možnost za vzajemno sodelovanje obeh držav in pakt bo predstavljal velik faktor pri vzdrževanju evropskega ravnotežja. Treba je samo počakati, dali bo mogoče doseči tak sporazum z direktnimi pogajanji.

Priprava novih važnih zakonov

Deloma že izgotovljeni, deloma tik pred izgotovitvijo so kazenski, gozdni, trgovski in konkurzni zakon — Zveza lovskih društev o lovskem zakonu

Beograd, 25. januarja p. Vlada pripravlja celo vrsto novih zakonov, ki bodo uveljavljeni tekom prihodnjega meseca. Med drugim je ministrstvo za šume in rude pripravilo načrt novega **gozdnega zakona**, ki bo po končnem pregledu s strani komisije strokovnjakov v 15 dneh definitivno sprejet.

Te dni je ministrstvo trgovine razposlalo vsem gospodarskim zbornicam v državi načrt novega **zakona o trgovinah**. Zbornice morajo v roku 14 dni podati svoje mnenje, nakar bo posebna komisija izvršila definitivno redakcijo tega zakona, ki bo čim prej uveljavljen.

V ministrstvu pravde je definitivno sestavljen novi **kazenski zakon**. Ta zakon bo že v par dneh predložen kralju v podpis. Poprej bo še odločeno, ali se bo imenoval krivični ali pa kazenski zakon. Izdelan je na moderni osnovi in bo unificiral doslej različne kazenske zakone o posebnih pokrajinah.

Posebna komisija izdeluje **zakon o sodnem postopku**, ki bo v kratkem dokončan in ki bo še tekom februarja objavljen. Sledila bosta še **zakon o konkurzu in zakon o izvršbi**. Med drugim je izdelan tudi poslovni red za državni svet in upravna sodišča. Državni svet zastopa na zunaj predsednik odnosno njegov podpredsednik. Ustmeno postopanje bo ukinjeno, ker ovira poslovanje.

Beograd, 25 januarja p. Osrednja uprava zveze lovskih društev je povodom vesti, da se pripravlja nov lovski zakon, sklicala izredno sejo centralne uprave. Med drugimi se je te seje udeležil kot zastopnik slovenskega lovskega društva njegov predsednik dr. Lovrenčič. Na seji so razpravljali o principih novega zakona in je bil dosežen v popolnem soglasju vseh predstavnikov sporazum o tem, da se ne dira v lovske prilike posebnih krajev države, zlasti da se v krajih, kjer obstoja zakupni sistem, ta sistem ohrani dočim naj se v krajih z regalnim sistemom prepusti lokalnim interesentom, da sami odločijo, ali hočejo ohraniti dosedanji sistem ali pa se izjavijo za sistem zakupa. Predstavniki osrednje uprave so pojasnili svoje stališče v posebni avdijenci tudi kralju in resornemu ministru. Povsod so naleteli na vsestransko razumevanje važnosti lova kot panoge narodnega gospodarstva.

Silen snežni vihar v Beogradu

Ves promet po mestu in okolici je znatno oviran — Številne nesreče po ulicah — Že desetletja v Beogradu ni bilo take zime

Beograd, 25. januarja, p. V Beogradu in okolici je danes ves dan nepretrgoma snežilo. Že od zgodnjih jutranjih ur brije tudi strahovita burja, kakršne že desetletja ne pomnijo. Burja je povzročila silne snežne zamete, tako da je tudi v mestu samem oviran promet. Vihar je bil tako močan, da je lomil izložbena okna, odnašal napisne table in ponekod razkril tudi strehe. Mnogo ljudi, ki so morali po opravkih na ulico, je vihar pometal na tla, tako da so dobili več ali manj težke poškodbe. Štiri osebe so bile prepeljane v bolnico z zlomljenimi nogami. Tudi iz notranjosti Srbije poročajo o strahovitih snežnih zametih. Mraz še vedno ni popustil in znaša povprečna temperatura 18 stopinj pod ničlo. Vsi današnji vlaki so prihajali z večurnimi zamudami, ker so železniške proge ponekod tako zatrpane s snegom, da jih ne morejo niti sproti očistiti.

Neurje v Dalmaciji

Split, 25. januarja n. Danes je v Splitu, kakor tudi v vsej Dalmaciji vladalo nurje z mrzlim vetrom. Planine v okolici Splita je pobelil sneg. Temperatura je bila davi 7 stopinj pod ničlo.

Snežni viharji v inozemstvu

Olomuc, 25. januarja, s. V noči od 23. na 24. t. m. je divjal na severnem in srednjem Moravskem močan snežni vihar, ki je narastel proti 3. uri zjutraj v pravcati orkan. V višinskih legah je padlo zopet mnogo snega, da je promet zelo oviran. Na mnogih mestih je bil prekinjen ves cestni promet, tako da so bile nekatere občine tekom vsega dopoldneva popolnoma odrezane od okolice. Tudi železniški promet je bil zelo otežkočen.

Bukarešta, 24. januarja, s. Iz Corabiana poročajo, da so osebni vlak št. 171, ki je obtičal vsled snežnih zametov v snegu, rešili železničarji in tehnični vojaški oddelki šele po dvodnevnih naporih iz zametov.

Imenovanja v notranjem ministrstvu

Beograd, 25. januarja, r. Za inšpektorja ministrstva notranjih del je imenovan pomočnik uprave mesta Beograda dr. Janko Bedeković. Za velikega župana moravske oblasti je imenovan Miljutin P. Nagulić, dosedanji veliki župan kruševaške oblasti; za šefa odseka notranjega ministrstva je imenovan dosedanji sekretar tega ministrstva Rihard A. Vikert; za velikega župana kruševaške oblasti Miroslav Dinić, dosedanji veliki župan moravske oblasti; za velikega župana šumadijske oblasti Peter Tucaković, dosedanji direktor uprave Vojne škode v ministrstvu financ, za šefa kabineta ministra notranjih del Dušan Filipović, šef javne varnosti v Beogradu; za inšpektorja v notranjem ministrstvu Peter Cvetković, dosedanji pravni referent timoške oblasti; za upravnika policije v Skoplju Milan Jovanović, inšpektor ministrstva notranjih del; za načelnika inšpektorskega oddelka notranjega ministrstva Aleksander Kuzmanovi, načelnik tega ministrstva v p. in za pravnega referenta timoške oblasti Slavko Marinković, komisar parobrodske policije v Beogradu.

Polet preko Južnega Atlantika

Madrid, 25. januarja g. Letalska kapetana Jimenez in Iglesias bosta poskušala na krovu svojega letala »Jesus del Grand Podor« izboljšati svetovni distančni rekord na direktni progi. Letalca bosta najbrže koncem januarja ali začetkom februarja startala iz Seville v Brazilijo. To progo hočeta preleteti v enem poletu. Nato bosta nadaljevala svoj polet v ostale republike Južne Amerike.

Požar tvornice v Subotici

Subotica, 25. januarja č. Sinoči je nastal velik požar v tvornici otroških igrač, ki je last Vojislava Spitzerja. Prihiteli ognjegasci so bili v veliki nepriliki, ker zaradi mraza niso imeli na razpolago vode. Prodno so prišli do nekega vodnjaka, v precejšnji daljavi, je že vsa tvornica pogorela. Ognjegascem je uspelo le z veliko truda rešiti hiše v bližini. Škoda je velika in še ni ugotovljena.

Tudi Italija pomnoži brodovje

Rim, 25. januarja s. Ministrski svet se je danes bavil z novim programom za izgraditev brodovja. Po štiriletni razpravi se je ugotovilo, da so bile graditve v letih 1923 do 1928 nezadostne. Sklenili so, da bodo gradili dve križarki po 10.000 ton, dva izvidniška parnika, štiri torpedne ladje in pet podmornic. Z gradbo teh ladij bodo pričeli že meseca junija.

Drzen poštni rop v Berlinu

Berlin, 25. januarja g. V tukajšnjem poštnem uradu na Francoski cesti je bil med opoldanske polurno pavzo izvršen drzen poštni rop. Neznani storilci so odnesli poštne vrednosti v skupnem znesku 830.000 mark.

Izenačenje koledarja v Rumuniji

Beograd, 25. januarja č. Danes je sinod rumunske pravoslavne cerkve po daljši razpravi sklenil, da praznuje pravoslavna cerkev že letos veliko noč skupaj s katoliško cerkvijo, t. j. 31. marca.

Kraljica lepote izvoljena

Pariz, 25. januarja g. V slavnostni dvorani redakcije lista »Journal« je bila danes izvoljena za kraljico lepote 19-letna Parižanka Simona Gabard.

Krvava skupščina makedonstvujuščih

Zborovanje makedonskih »bratstev« se je vršilo med pretepom, grožnjami in terorjem, končalo pa s poskušenimi umori — Dva delegata sta ušla napadalcem, tretji pa je bil težko ranjen

Beograd, 25. januarja r. »Vreme« objavlja daljše poročilo iz Sofije o poteku kongresa makedonskih bratstev, ki se je pričel v nedeljo ter se je zaključil v sredo v največjem nesoglasju in s prelivanjem krvi. Kongres bi po želji bolgarske vlade imel manifestirati nekako enodušnost med makedonstvujuščimi. Prvi in drugi dan kongresa je nekako uspelo preprečiti večje škandale, tretji dan pa se je skupščina pretvorila v burno zborovanje, na katerem so si zborovalci grozili z revolverji in je tudi došlo do krvavega pretepa.. Kot prvi govornik se je tretjega dne pojavil Angel Uzunov ki je po smrti Nauma Bjeleva, ubitega od pristašev Vanče Mihajlova, načelnik ohridskega bratstva Angel Uzunov je vplivna osebnost med makedonstvujuščimi. Bil je najprej učitelj nato je dokončal v Sofiji pravne nauke in je bil imenovan l. 1921. za sodnika v Čustendilu. Tu je obenem vršil dolžnosti eksponenta vojnega in notranjega ministrstva, ki sta po niem pošiljala orožje in denar za čete, ki so v prvih letih po vojni vpadale v Južno Srbijo. Pozneje se je po svetil politiki ter je bil izvoljen tudi za poslanca. Po umoru generala Protogerova, so ga pristevali med nasprotnike Vanče Mihajlova, dasi se je v tej smeri odločno opredelil šele po umoru Nauma Bjeleva. Čeprav sta si vlada in Vančo Mihajlov prizadevala, da bi bili kot delegati na kongres poslani samo ljudje Vanče Mihajlova, je ohridsko bratstvo vendarle poslalo kot svojega delegata Angela Uzunova. Čim je Uzunov pričel na kongresu govoriti, so pristaši Vanče Mihajlova začeli takoj protestirati in nastal je pravcati vihar, ki se je še stopnjeval, ko je Uzunov hotel napadati komite in Vanče Mihajlova zaradi mnogoštevilnih zločinov Okoli Uzunova so se zbrali pristaši pokojnega Protogerova, ter držeč v rokah revolverje zadrževali pristaše Mihajlova, da bi ne napadli Uzunova, čigar glas se ni mogel več čuti v silnem hrupu. Da ne bi prišlo do prelivanja krvi, je predsednik kongresa moral odvzeti besedo Uzunovu Tedaj se je prijavil k besedi Georgij Kulišev, bivši urednik »Makedonije«. Škandal se je ponovil že po njegovih prvih besedah, ker je tudi on pričel napadati komite. Prišlo je do pretepa in ko so Uzunova, Kuliševa in njihove pristaše iztisnili iz dvorane, se je izglasovala zaupnica komiteju, vendar pa se je opazilo, da se je polovica delegatov zadržala zelo rezervirano. Zadnji dan se je končal z izglasovanjem resolucije ljudi Vanče Mihajlova, ki so dali komiteju absolutorij. Pristaši Vanče Mihajlova bi morali iste noči razdeljeni v skupine ubiti Uzunova in Kuliševa, ki pa sta se izognila zasedi, dočim je bil Nikola Dinev Guslev, ki se je v sporu postavil na stran Uzunova, napaden ob 1. ponoči na poti v prenočišče v ulici Marije Luize ter ranjen od revolverskega strela v nogo. Napadalca sta bila delegata na kongresu in pristaša Vanče Mihajlova Marin Vančev in Gašo Pop-Janjev. Pop-Janjeva je že preje komitet uporabljal za izvrševanje atentatov, ter je bil pred dvema ali tremi leti pozvan v Prago z Mihajlom Grčetom, da ubije bivšega bolgarskega ministra Aleksandra Obova.

Spomenica gospodarskih krogov v Ljubljani

Ljubljana, 25. januarja.

Včeraj se je zglasila pri vel. županu deputacija gospodarskih organizacij in to Zveze industrijcev, Gremija trgovcev v Ljubljani, Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani, Zveze obrtnih zadrug in Društvo hišnih posestnikov. Deputacija je izrazila velikemu županu svoje popolno zaupanje ter mu v posebni spomenici predložila svoje predloge glede ljubljanske občine in glede oblastnih samouprav. Deputacija smatra, da bi bilo treba prideliti bodočemu komisarju mestne občine mesto dosedanjega obč. sveta, kakor je bilo prvotno predloženo, nov sosvet, sestavljen predvsem iz zastopnikov pridobitnih krogov. Ravno tako smatrajo gospodarski krogi, da ni oportuno pustiti vodstvo razpuščene oblastne samouprave samim oblastnim komisarjem, temveč da bi bilo potrebno prideliti oblastnima komisarjema v Ljubljani in v Mariboru vsakemu poseben soodgovoren sosvet, sestoječ iz po osem članov, zastopnikov industrije, trgovine, obrtništva in kmetijstva. Ako je pri občinah potrebno, da posiujejo komisarji ob sodelovanju zastopnikov vseh krogov prebivalstva, je to še boli potrebno pri oblastnih samoupravah katerih agende so mnogo večje od občinskih.

Veliki župan je priznal utemeljenost tega argumenta ter je obljubil, da bo o predlogih deputacije takoj obvestil vlado.

Istočasno je deputacija zaprosila za sprejem pri notranjem ministru in ministrskem predsedniku generalu Živkoviću ter se poda v to svrho začetkom prihodnjega tedna v Beograd.

Vprašanje naših inozemskih posojil

Veliko posojilo je odgodeno — Za enkrat nam je potrebno le posojilo 10 milijonov funtov — Zanimive informacije zagrebških »Novosti«

Zagreb, 25. januarja, č. «Novosti» objavljajo, kakor se zatrjuje iz avtentičnega vira, sledečo informacijo: «Že pred letom dni se je pojavilo veliko število ponudb za zaključitev posojila, ko pa je došlo do konkretnih pogajanj, so nastale take težkoče, da do realizacije sploh ni prišlo. Zato je treba tudi sedaj sprejemati vse ponudbe z znatno rezervo. Rumunska pogajanja za najetje posojila v svrho stabilizacije valute trajajo že nekoliko mesecev, uspeh pa je še vedno negotov.

Mi smo se lani pogajali za posojilo 50 milijonov funtov. Prva tranša v iznosu 12 milijonov funtov ali nad 3 milijarde dinarjev bi se po izjavi tedanjega finančnega ministra imela realizirati že lani meseca aprila. Do tega ni došlo in zaradi dogodka 20. junija je načrt propadel in bil tedaj definitivno pokopan. Od vseh mnogoštevilnih projektiranih posojil lanskega leta ni preostalo ničesar drugega, kakor zaključitev posojila 22 milijonov dolarjev pri švedski družbi vžigalic, in sicer na obroke. Glavni njegov del dobimo šele v aprilu.

Naše 7 odst. Blairovo posojilo notira 81 dolarjev za 100 dolarjev nominala, obligacije Državne hipotekarne banke notirajo 80. To pomeni, da bi v slučaju, ako bi danes hoteli emitirati na anglosaškem denarnem trgu kako večje posojilo, **emisijski kurz pri 7 odst. obrestovanju ne bil večji od 80. Ker znašajo emisijski stroški okoli 4 do 5 odst., pomeni to, da bi se od tega posojila dobilo netto okoli 75 odst. Pri 7 odst. obrestovanju bi nas to posojilo z ozirom na amortizacijsko kvoto veljalo okoli 10 odstotkov.**

V takih razmerah ne bi nikakor mogli zaključiti kakega večjega posojila. Splošne razmere mednarodnega denarnega trga in zlasti kurz naših državnih papirjev na inozemskem trgu silijo, da najamemo samo posojilo za najnujnejše potrebe.

Investicijski program, ki se misli izvršiti s pomočjo posojila, je treba odgoditi, dokler ne moremo priti do cenenega posojila. Tu bo igral odločilno vlogo razvoj političnih in gospodarskih razmer in ako bo ugoden, se bo vsekakor kurz naših papirjev tako popravil, da nam bo hitro omogočil novo posojilo. Z ozirom na to bi bilo **sedaj treba skleniti samo posojila, ki so neobhodno potrebna.** Švedsko posojilo je bilo sklenjeno zaradi likvidacije letečih dolgov, ki znašajo 860 milijonov dinarjev, dočim dobimo iz švedskega posojila okoli 1100 milijonov dinarjev. Preostalo bo torej okoli 250 milijonov dinarjev za druge potrebe, v prvi vrsti za eventualni proračunski deficit.

Iz posojila, za čigar najetje se je delalo lansko leto, bi se imelo oddvojiti 4 milijone funtov za izvršitev valutne reforme. Ker je valutna reforma neodložljiva, **bi potrebovali za vsako ceno posojilo 4 do 5 milijonov funtov, ki bi se porabili samo za potrebe valutne reforme.** Iz švedskega posojila v iznosu 22 milijonov dolarjev pri emisijskem kurzu 90 odst. imamo dobiti skupno 19.8 milijonov dolarjev. 5 milijonov smo že prejeli, prestaja torej še 14.8 milijonov. To vsoto bomo dobili v treh obrokih. Ne bilo bi niti najmanj težko, da bi to vsoto dobili že sedaj, ako bi se preostanek tega posojila eskontiral pri kaki veliki inozemski banki. Tako bi takoj dobili okoli 14 milijonov dolarjev, a'i 800 milijonov Din. Mogli bi se likvidirati leteči dolgovi in kar je glavno, Narodna banka bi povečala svojo zalogo deviz za 800 milijonov dinarjev. Teh 800 milijonov dinarjev novih deviz in 4 milijoni funtov, ki bi jih prejeli za valutno reformo, bi zadostovalo za najnujnejše potrebe.

Preostaja še vprašanje posojila za potrebe prometa. Ministrstvo prometa je že razpisalo licitacijo za nabavo prometnega materijala, tračnic, lokomotiv, vagonov itd. Po pogojih te licitacije se izplačila ne bi vršila v gotovem denarju, temveč v bonih na 10 let. V kolikor bi torej ne mogli priti do ugodnega posojila, bi se mogel promet urediti na podlagi teh bonov. V pričakovanju velikega posojila so se že lani izvršila večja dela, ki se morajo dokončati, ker bi nam bila njihova ustavitev v veliko škodo. Iz sredstev proračuna se ne morejo izvršiti, temveč je v to svrho potrebno posojilo 4 do 5 milijonov funtov. **Zaključek je, da z ozirom na vse to potrebujemo za sedaj posojilo kakih 10 milijonov funtov in posojilo v materijalu za potrebe prometa.** Od tega posojila bi šlo 5 milijonov funtov za potrebe valutne reforme in 5 milijonov funtov za dovršitev započetih investicij.

Izvedba valutne reforme bo znatno popravila naše gospodarske razmere. Zboljšanje prometa s pomočjo posojila v materijalu bo istotako ugodno učinkovalo za gospodarstvo, prav tako pa tudi dovršitev investicij, ki so v teku. Vse to skupaj z ureditvijo političnih razmer bi moglo **tekom dveh let tako popraviti splošne razmere, da bi potem lahko pod ugodnimi pogoji prišli do večjega posojila. Danes je treba z ozirom na težke pogoje, na katere bi morali pristati, vzeti kot princip, da se s pomočjo posojila izvrši samo to, kar je najpotrebnejše in absolutno neodložljivo.«**

Prvi koraki k zbližanju med Nemčijo in Poljsko

Med Poljsko in Nemčijo se je te dni podpisal specijalen trgovinski dogovor, ki urejuje med obema državama promet z lesom. Dogovor sta podpisala poljski zunanji minister Zaleski in Rauscher, nemški poslanik v Varšavi.

Ta dogovor komentirajo tako nemški in poljski kakor tudi drugi listi kot ugodno znamenje za nadaljnji razvoj poljsko-nemških trgovinskih odnošajev. Posrečilo se je kljub pesimističnemu presojanju situacije doseči sporazum v razmeroma kratkem času, kar se tolmači kot znak, da bo mogoče tudi v drugih problemih gospodarskega razmerja med obema državama priti do izhoda, ki bo zadovoljeval obe strani.

Kakor znano, vlada med Poljsko in Nemčijo povsem nenormalno stanje, prava carinska vojna, brez vsakršnih trgovinskih pogodb. Sporazum glede trgovine z lesom pomeni šele prvi ugodni zaključek gospodarskih pogajanj, tičoč se samo ene panoge vnanje trgovine. Ali začetek je vendarle storjen in to že mnogo pomeni. Osobito ker se naglaša, da so se Nemci dolgo branili, ugoditi poljskemu stališču glede prometa z lesom, pa so končno vendarle popustili. Smatra se, da je treba to označiti kot preokret v zadržanju Nemčije in da se more tudi v nadaljnjih pogajanjih pričakovati večja koncilijantnost na obeh straneh.

Seveda pa bo treba še pokazati, če ni tako optimistično pričakovanje še nekoliko prerano.

Na Poljskem je zavladalo zadnji čas precejšnje ogorčenje zoper Nemčijo: ko se je objavila tajna Grönerjeva spomenica, so jo Poljaki smatrali kot znak sovražnih nemških namenov do Poljske. Še od prej pa je bilo v Poljski razburjenje zaradi nemške manišinske ofenzive. Enuncijacija ministra Stresemanna v Locarnu glede nemške manišine je sprožila na Poljskem zelo oster odmev. V Varšavi posebno naglašajo, da imajo Nemci s svojo manjšinsko politiko prav specijalen namen. Njim ne gre za to, da bi se v kulturnem pogledu zadovoljila nemška manišina, marveč jo hočejo imeti nezadovoljno, da bi jo mogli tem uspešneje porabljati za argument pred Evropo, kako potrebna je korektura državne meje na vzhodu. Nemci se vedno znova vračajo na svoje zahteve glede povratka gornje Šlezije in koridorja in vse njihovo manišinsko delo je organizirano v tem smislu. Nemška manjšina dobiva iz raiha obilo denarno pomoč v stremljenju, da vztraja na svojih pozicijah toliko časa, da bo mednarodna situacija dovoljevala načeti vprašanje vzhodnih mej. To so očitki s poljske strani, ki povzročajo, da se nacijonalno-politični spor ne more ublažiti: tudi oficijalne poljske osebnosti so nemški manjšini očitale državljansko nelojalnost, ki jim jo diktira Berlin.

Spričo vsega tega je težko, da bi se moglo nasprotje med Poljsko in Nemčijo presojati optimistično. Preizkusiti se bo moralo šele, če se je Nemčija res postavila na stališče, da v doglednem času ni misliti na možnost revizije vzhodnih mej in da se je spričo teza odločila, poiskati modus vivendi s Poljsko. Politični in gospodarski problemi so v poljsko-nemških odnošajih tako tesno zvezani, da jih doslej ni bilo mogoče obravnavati posebej. Zmernost in koncilijantnost v političnih vprašanjih se zdi zares predpogoj, da se zadovoljivo likvidirajo tudi gospodarski spori med sosedoma.

Položaj v Rusiji

Iz Rusije, ali točneje o Rusiji se v zadnji dobi množijo poročila, ki nikakor niso ugodna za sedanje stanje sovjetskega režima. Ne mislimo s tem na alarmantne vesti o kmetskih upornih pobojih, izvršenih nad komunističnimi emisarji po kmetih in kar je še sličnih «vesti», ki imajo skupno svojstvo, da prihajajo «od ruske meje», kar pomeni nekako toliko kot so nekdaj pomenile novice z divjega ameriškega zapada.

Mislimo marveč na mirne, več ali manj objektivne, gotovo pa resne članke, ki popisujejo vsakovrstne težave sovjetskega režima: nekateri od njih izhajajo od avtorjev, ki so bili sami v Rusiji ali so celo še vedno tamkaj.

Iz njih odseva predvsem dejstvo, da traja še vedno hudo nasprotstvo med kmeti in mestnim prebivalstvom, da imajo sovjetske oblasti velike težave z zbiranjem živil, osobito moke, za mesta, da se državne trgovinske organizacije le s težavo borijo zoper konkurenco zasebnih trgovcev. Dalje je težava zaradi pasivnega odpora kmetskega prebivalstva glede posevkov; država bi rada izdatno povečala areal posejane zemlje in je v to svrho povečala propagando; ali uspehi nočejo biti zadostni. Zakaj poglavitna ovira je v dejstvu, da se kmetje ne morejo v ekvivalenteni izmeri zalagati z industrijskimi izdelki, ki so v primeri s poljedelskimi proizvodi mnogo predragi. Kmet spričo tega ne more imeti produkcijske in trgovinske ambicije, ker si je v svesti, da bo mogel in moral pridelek prodati pod ceno, gotovo pa po izdatno nižji ceni, nego bo plačeval izdelke, ki jih dobiva iz mesta. Vprašanje odnošajev do bogatejših kmetov, kulakov, še vedno razburja sovjetske teoretike in praktike in je z navedenimi problemi v najtesnejši zvezi.

V političnem pogledu se sovjetske oblasti z največjo vnemo pripravljajo na velike volitve, ki bodo spomladi in ki se tičejo celic vsega sovjetskega sistema, lokalnih sovjetov, ki potem delegirajo svoje člane v višje sovjetske organizacije. Vodstvo stranke se trudi, da pridejo v novih volitvah sami najzanesljivejši pristaši stranke. Zadnja notranja borba v stranki, ki je končala sicer s popolnim porazom opozicije, ki pa je vendarle pokazala mnoge opasne pojave. Dasi je opozicija razkropljena na vse vetrove, vendarle še vedno ne miruje in Trockega kritični spisi o sovjetskem režimu prihajajo na svetlo celo v inozemstvo. Boljševiški intereni spori so pokazali svoje posledice celo že v inozemskih komunističnih organizacijah. Zato si hočejo boljševiki zagotoviti zanesljivo sestavo sovjetskih celic, ki naj bi v bodoče preprečila slične zmede, kakor jih je napravil afront Trockega.

Večno tarnanje nad trianonsko pogodbo

Budimpešta, 25. jan. s. V poslanski zbornici je zahteval poslanec Csilagyi, da naj vlada stremi vsaj po reviziji določb trianonske mirovne pogodbe, ki se tičejo najemniške vojske, zrakoplovstva in paroplovbe. Na zahtevo poslanca Csilagyija je odvrnil ministrski predsednik grof Bethlen, da vlada uvideva neprimernost sistema najemniške vojske. Toda konkretni koraki za revizijo vojaških določb mirovne pogodbe bodo postali aktualni še le tedaj, ako bo razorožitvena konferenca ostala brez uspeha, in bo s tem dokazan, da se na drugi strani noče ali ne more izvesti razorožitev.

V nadaljnjem je grof Bethlen odbijal očitke, češ da vlada preprečuje revizijo trianonske mirovne pogodbe. Izjavil je, da ima madžarska vlada kot zastopnica enotne volje naroda samo eno nalogo, namreč to, da podpira in pospešuje revizijo mirovne pogodbe. Ne da pa se storiti v tem oziru ničesar, dokler mednarodni položaj za to ne bo zrel. Vsa zadeva bi se sicer bolj kompromitirala nego pospešila.

Delo angleške poslanske zbornice

London, 25. januarja. (ri.) Na včerajšnji seji spodnje zbornice je lord Churchill prečital navodila interesiranih vlad svojim strokovnjakom v reparacijski komisiji. Več poslancev je zahtevalo, naj se cene premogu, ki ga dobavlja Nemčija na račun reparacij izenačijo s cenami premoga na angleških tržiščih. Lordska zbornica je pričela z razpravo o predoru pod Rokavskim prelivom. Lord Newton se je izjavil proti temu načrtu.

London, 25. januarja (be.) Volilno kampanjo je otvoril ministrski predsednik Baldwin, ki je imel dobro obiskan shod v Newcastlu na reki Tyne. Baldwin se je bavil v svojem govoru večinoma s gospodarskimi vprašanji, zlasti z varstvom domačih industrij. Volitve se bodo vršile najbrž junija meseca.

Imenovanje komisarjev v Osijeku in Skoplju

Beograd, 25. jan. p. Za občinskega komisarja v Osijeku je bil imenovan Ernest Pašer, inspektor ministrstva prosvete v p., za komisarja v Skoplju pa upokojeni general Momčilović.

Sprememba zakona o prometnem osobju

Beograd, 25. januarja p. V prometnem ministrstvu pripravljajo spremembo zakona o prometnem osobju. Ob tej priliki so danes predstavniki Udruženja narodnih železničarjev v imenu uradnikov prve in druge kategorije posetili prometnega ministra dr. Korošca ter ga prosili, naj bi se zakon ob tej priliki spremenil tako, da bi se izboljšalo materijalno stanje uradništva in izvršila reorganizacija prometne službe v cilju vsestranskega izboljšanja. Prometni minister dr Korošec je deputaciji odvrnil, naj stavi pismene predloge v obliki zakona, da jih more proučiti in zavzeti svoje stališče.

Upokojitev državnih svetnikov

Beograd, 25. januarja. Na predlog predsednika vlade generala Živkovića je danes kralj podpisal ukaz, s katerim se na podlagi zakonskih določb o prekoračenju zakonito določene starostne dobe v službi upokojujeta državna svetnika dr. Dominik Mazzi in dr. Sava Vukanović.

Prosvetni savet

Beograd, 25. januarja p. Danes je zasedal Prosvetni savet. Iz Sovenije je bil navzoč dr. Karel Capuder, vršilec dolžnosti prosvetnega inspektorja v Ljubljani. Prvič je prisostvovala sejam tudi književnica gospa Sekulić, ki je bila kot prva ženska imenovana v Prosvetni savet.

Alzaški problem pred francoskim parlamentom

Pariz, 25. januarja. s. V včerajšnji interpelacijski debati o Alzaciji je socialistični poslanec Grumbach v ostrem govoru napadel početje avtonomistov v Alzaciji, priznal pa je, da je tudi uprava mnogo pogrešila: vendar je bilo delo Francije kljub tem napakam za Alzacijo zelo koristno. V zelo zamotanih alzaških problemih je treba razlikovati one Alzačane, ki zaslužijo zaupanje in one, ki kujejo kapital samo iz sovraštva. Grumbach je končno povdarjal potrebo dvojezičnosti, pri čemer pa mora imeti francoski jezik prednost.

Strahovit glad na Kitajskem

Peking, 25. januarja s. Pomožna komisija dobiva strašna poročila iz Saratsija v severni Kitajski, kjer vlada lakota. Število človeških žrtev je tako veliko, da jih je skoro nemogoče sproti pokopavati. V mestu je vse polno mrtvih, ki ležijo po cestah. Psi in volkovi žrejo trupla. Vsled lakote se je roparstvo zelo razširilo.

Bolgarski poslanci v Rimu

Rim, 25 jan. č. Semkaj je dospela delegacija bolgarskega sobranja, ki jo tvori osem vladnih poslancev in dva člana opozicije. Šef delegacije Petrov je posetil s svojimi tovariši bivšega predsednika italijanskega senata Tittonija. Danes popoldne so bili delegati sprejeti v posebni avdijenci pri predsedniku vlade Mussoliniju. Kakor poročajo italijanski listi so se bolgarski delegati zelo laskavo izrazili o novi ureditvi fašistične Italije.

Težave v nemški vladni koaliciji

Berlin, 25. januarja. g. Napram vestem lista «Daily Telegraph», da bo nemški zunanji minister dr. Stresemann odšel zopet na daljši bolezenski dopust, javljajo merodajni nemški krogi, da bo dr. Stresemann ostal toliko časa v Berlinu, dokler pogajanja ne bodo razčistila položaja v koaliciji vlade. Ker zahtev posameznih koalicijskih strank najbrže ne bo mogoče spraviti v sklad se boje resne poostritve pogajanj. Dr. Stresemann namerava odjiti na dopust proti marčnim zasedanjem sveta Društva narodov, ki se ga hoče na vsak način udeležiti.

Vesel dogodek v rodbini Amanulaha

London, 25. januarja (be.) Kakor poročajo iz Kandaharja, je kraljica Surajа povila dečka. Guverner je dal na znanje ta veseli dogodek z običajnim 101 topovskim strelom.

London, 25. januarja. s. Voditelji najvažnejših afganistanskih plemen se mude pri Amanulahu v Kandaharu. Za samozvanca se je položaj s tem zelo izpremenil. Največ mu je bilo do tega, da se reši ječe, ki mu je grozila zaradi njegovih neštevilnih ropov. Vse provincije s svojimi voditelji in plemeni čakajo na pomlad, da bodo korakali proti Kandaharu ter zopet postavili na prestol Amanulaha.

Nesreče v Rumuniji

Bukarešta, 25. januarja. s. Danes ponoči je neki avtomobil z vso hitrostjo zavozil v četo 60 mož stražnikov, ki so ravnokar zapuščali vojašnico. Deset stražnikov je bilo ranjenih, med njimi dva težko.

Bukarešta, 25. januarja. s. Kakor javljajo listi iz Degucia, je v tamošnjem mestnem gledališču med kinematografsko predstavo izbruhnil požar, ki je med občinstvom povzročil veliko paniko. Več oseb je bilo v gneči ranjenih, vendar človeških žrtev ni. Gledališče je popolnoma zgorelo.

Borba za novi koledar v Rumuniji

Bukarešta, 25. januarja g. Boj med pristaši starega in novega koledarja za določitev velikonočnih praznikov se je končal z nepričakovanim izidom. Pravoslavni sinod, ki je zboroval te dni v Bukarešti, je odločil, da se praznujejo velikonočni prazniki 31. marca, kakor to določa novi koledar. V cerkvenih in vladnih krogih je ta odločitev izzvala senzacijo, ker je vse upalo, da bo med obema taboroma dosežen kompromis.